

K o m u n i k a t
Rady Artystycznej
37. Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej

Rada Artystyczna w składzie: Piotr Dahlig, Katarzyna Smyk, Bożena Suchocka, Lech Śliwonik – przewodniczący, Edward Wojtaszek oraz sekretarz – Renata Ówik, spotkała się **na posiedzeniu w dniu 16 listopada 2020 roku**. Głównym celem posiedzenia było podjęcie decyzji w sprawie przyznania nagród dla zespołów zakwalifikowanych do 37. Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej. Rada stanęła wobec nietypowego zadania – 37. Sejmik, zaplanowany na 16 – 18 października 2020 w Tarnogrodzie, nie mógł odbyć się w tradycyjnej formie publicznej prezentacji przedstawień, wobec czego podstawą do decyzji stały się przekazane członkom Rady rejestracje spektakli oraz ich opisy, dokonane przez Komisje/członków Komisji na sejmikach rejonowych.

Przewodniczący Rady przedłożył informację o przebiegu sejmików 2020 (w załączeniu) i stwierdził, co następuje:

- na szczelbu sejmików rejonowych zostało obejrzanych i ocenionych 21 przedstawień, spośród których Rada Programowa 8 zakwalifikowała do 37. Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej;
- zakwalifikowane zespoły spełniły regulaminowe wymagania: przygotowały i pokazały nowe przedstawienia, które zostały ocenione i rekomendowane do „finałowego” 37. Sejmiku;
- tym samym zakwalifikowane zespoły mają prawo do ostatecznej oceny i nagród, które zgodnie z regulaminem Rada Artystyczna przyznaje „za konkretne wartości artystyczne i poznawcze przedstawień”.

Przewodniczący zwrócił się do Rady z prośbą o wykonanie drugiego – ściśle wynikającego z Sejmików – zadania. Zgodnie z siedmioletnią tradycją, na przełomie listopada i grudnia na scenie Teatru Polskiego w Warszawie miał odbyć się VII Festiwal Wiejskich Teatrów ZWYKLI. Przeprowadzenie Festiwalu jest niemożliwe, Dyrekcja Teatru zgodziła się na umieszczenie na swojej stronie rejestracji wybranych spektakli. To ważne działanie, Teatr odnotowuje kilkadziesiąt wejść na takie prezentacje, zatem będzie to świetna forma promocji Sejmikowego dorobku. W stworzonym zarysie scenariusza przewidziano pokaz dwóch widowisk plus wprowadzenie i krótka prelekcja o teatralizacji obrzędów i zwyczajów; Rada została poproszona o rekomendowanie dwóch przedstawień spośród 8 zakwalifikowanych do 37. Sejmiku.

*

Rada Artystyczna dokonała – na podstawie otrzymanych materiałów (rejestracje oraz opisy), a także w niektórych przypadkach bezpośredniego oglądu – omówienia przedstawień i przyznała nagrody (po 2 tys. zł) ufundowane przez patronów i patronów Sejmików 2020. Nagrody otrzymują:

NAGRODY MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

- Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy JARZĘBINA z Bukowej (woj. lubelskie) – **Kumie, zróbcie mi gromnice** – za świetnie skomponowany i dojrzały aktorsko obrazek z życia społeczności wiejskiej, nawiązujący do święta Matki Boskiej Gromnicznej.
- Zespół Ludowy JAWORZANKI z Jaworza (woj. świętokrzyskie) – **Nase pranie pod lipą** – za piękne połączenie codzienności pracy z mądrością życiową dawnej wsi polskiej, zawartą w barwnych dialogach i opowieściach.
- Regionalny Zespół SPOD KICEK z Mordarki (woj. małopolskie) – **Wyzwoliny na kowola** – za udane artystycznie przybliżenie atrakcyjnego, bogatego w wartości etnograficzne zwyczaju inicjacji zawodowej, a także jego znaczenia w życiu zbiorowości.

NAGRODY MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

-
- Zespół ZAKUKAŁA KUKULECZKA z Galek Rusinowskich (woj. mazowieckie) – **Ocepiny** – za bardzo udaną próbę odtworzenia oczepin, za niezwykłą urodę muzyczną przedstawienia, dbałość o rekwizyt i obrzędowe szczegóły.
- Zespół WZDOLSKIE KOŁOWROTKI z Bodzentyna (woj. świętokrzyskie) – **U powroźnika** – za sprawny aktorsko, pełen humoru obrazek dramatyczny, ukazujący jedno ze specjalnych rzemiosł wiejskich i świadczący o żywotności wiejskiej wspólnoty.
- Zespół ZAWSZE RAZEM z Woli Gułowskiej (woj. lubelskie) – **U Maciejów na Gody** – za dobrze skonstruowane, zdyscyplinowane, interesujące poznawczo przedstawienie niezwykłego obrzędowo dnia, jakim jest Wigilia Bożego Narodzenia.

NAGRODA DYREKTORA WOJEWÓDZKIEGO OŚRODKA KULTURY W LUBLINIE

- Teatr Ludowy TRADYCJA z Okleśnej (woj. małopolskie) – **Igraszki z diabłem** – za odważne, połączone z cnotą umiaru i uwieńczone sukcesem zmierzenie się ze stawiającą wysokie wymagania wykonawcze komedią Jana Drdy *Igraszki z diabłem*.

NAGRODA STAROSTY BIŁGORAJSKIEGO

- Grupa Teatralna MARUSYNIANKI z Maruszyna (woj. małopolskie) – **Dobrze jest se zaplanować** – za oryginalną propozycję współczesnego, zespołowego teatru wiejskiego, znajdującego inspirację w lokalnej tradycji gwary i śpiewu.

*

W drugim punkcie posiedzenia, po krótkiej dyskusji, w której rozważano zarówno jakość artystyczną jak i techniczną jakość nagrania, Rada postanowiła wskazać do ZWKÓW ONLINE dwa spektakle:

- **Nase pranie pod lipą** w wykonaniu Zespołu Ludowego JAWORZANKI z Jaworza (woj. świętokrzyskie).

- **Kumie, zróbcie mi gromnicę** w wykonaniu Zespołu Śpiewaczo-Obrzędowego JARZĘBINA z Bukowej (woj. lubelskie).

*

*

*

30 zespołów zgłosiło udział w tegorocznej edycji Sejmików Wiejskich Zespołów Teatralnych – mimo tylu trudności, mimo szalejącej pandemii mimo dezorganizacji życia zbiorowego i indywidualnego, mimo zamknięcia placówek kultury, podjęły pracę, uwieńczoną stworzeniem scenicznych wypowiedzi, Udowodniły, że twórczy zryw jest możliwy w każdych warunkach, że teatralna pasja pomaga pokonać największe przeszkody i że Sejmiki są po prostu potrzebne. Dziękujemy wszystkim, chylimy czoła w uznaniu tego ważnego czynu. Na sejmikowych scenach mogło stanąć 21 teatrów, ich praca została oceniona jako poważny dorobek – wiele spektakli zasłużyło na miano wartościowych artystycznie i bogatych poznawczo. Wierzymy, że będą nadal prezentowane publiczności, że dadzą spragnionym widzom radość teatralnego przeżycia.

Organizatorzy Sejmików'20 nie poddali się. Od momentu pojawienia się pierwszych zagrożeń podjęli walkę o uchronienie sejmikowej idei oraz wspólnie tworzonego miejsca wypowiedzi wiejskich teatrów. Pod przewodnictwem Zarządu Głównego TKT, w trybie stałych partnerskich konsultacji, przesuвано terminy przeglądów, modyfikowano zasady organizacyjne, wprowadzono restrykcje i zalecenia – byle tylko nie powiedzieć tak częstego dzisiaj oznajmienia: „rezygnujemy”. Sejmik w Stoczku Łukowskim trzeba było przeprowadzić w zmienionej formie, ale zespoły pokazały swoje widowiska; bardzo ważna była tu pomoc Wojewódzkiego Ośrodka Kultury w Lublinie. W Bukowinie Tatrzańkiej wirus okazał się silniejszy, ale nie na długo – zmieniono termin, wprowadzono dodatkowe zabezpieczenia i Sejmik odbył się, dzięki uporowi i wysiłkom Bukowiańskiego Domu Ludowego i wspierającego Małopolskiego Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu. Gospodarze dwóch pozostałych sejmików rejonowych nie zdołali osiągnąć podobnego rezultatu – Gminny Ośrodek Kultury w Kaczorach i Gminna Biblioteka w Ożarowie musiały odwołać przeglądy. Przez cały czas tych zmagania Tarnogrodzki Ośrodek Kultury, wspierany przez Burmistrza i Urząd Gminy, przygotowywał się do październikowego sejmiku ogólnopolskiego. Niełatwe to było zadanie, bo przedłużała się modernizacja placówki, która w nowym kształcie miała przyjąć wiejskich artystów. Opór materii pokonano, jednak pandemia okazała się mocniejsza – tydzień przed terminem otwarcia Zarząd Główny TKT, w porozumieniu z Gospodarzami, podjął decyzję: 37 Sejmik Teatrów Wsi Polskiej w zaplanowanym terminie i tradycyjnej formie odbyć się nie może.

W tym miejscu podkreślić trzeba niezmiennie życzliwy patronat i finansowe wspieranie Sejmików przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego oraz Starostwo Powiatowe w Biłgoraju. W s z y s t k i m wymienionym w tym komunikacie instytucjom Rada Artystyczna składa niski pokłon i gorące podziękowania – więcej zrobić nie było można. Obroniona został idea, uchroniona przestrzeń twórcza, utrzymana więź organizatorów z zespołami, utrwalona wspólnota organizatorów i patronów. To wielki dorobek – dzięki niemu Sejmiki mogą być kontynuowane.

Wierzymy, że tak się stanie.

Warszawa, dnia 16 listopada 2020 r

Rada Artystyczna